

prispevkov in vodstvo še do danes ne ve faktičnega števila udov: vodstvo „Zveze“ torej ne more biti odgovorno, ker se je in se bori in dela samo brez vsake podpore. Zato se pozivljajo vsa posamična slovenska učiteljska društva na Štajerskem, da vse store, kar je treba v oživljenje „Zveze“.

Naše učiteljsko društvo za ptujski okraj poziva in prosi vodstvo „Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic“, da skliče o božičnih počitnicah tega leta občni zbor v Celje.

Na občnem zboru pa moramo postaviti konkretne, pozitivne predloge, zato moramo premišljevati:

1. kako se popravijo pravila „Zveze“, ker potrebujejo poprave;

2. kje naj bo v bodoče središče „Zveze“, da se bo konsolidirala oziroma bolj prospevala kot je v Celju;

3. koliko prispevkov dobi „Zveza“.

Tajništvo pa misli, da bi bilo dobro, če postavimo primerne kandidate za tako častna in odgovorna mesta kot je vodstvo „Zaveze“.

Na tem zborovanju se je osobito poudarjala potrebna solidarnost napram „Bundu“. — Tov. Pesek je predlagal, da voli vsako društvo svoj odsek za izvenšolsko delovanje učiteljstva. — Morda bi bilo dobro, da premišljujemo, koga bomo volili za novega pevovodjo.

Ko nas je povabil tovariš Loparnik k blagosloavljanju spomenika umrlega tovariša Goloba, je pripomnil g. predsednik: „Kjer se pripeti, da potrka neizprosna smrt med učiteljstvo, se naj ta tožna vest precej razpošlje na vse strani, da nam je mogoče v kar največjem številu se udeležiti zadnjega spremstva.“

Po presrčnih pozdravih in z upom na boljšo bodočnost „Zveze“ smo zapustili vedrega lica društveno dvorano, ko nam je predsednik zaklical:

„Hvalo vam! Na snidenje!“

D—r.

Književnost in umetnost.

Kmečka posojilnica. Spisal Andr. Ž m a v e c, potovalni učitelj za kmetijsko zadrugištvo na Štajerskem. Cena komadu 1 K, 10 komadov skupaj pa po 90 h s poštnino vred. Naroča se pri pisatelju samem — Gradec, Brockmannsgasse 118. — Oče slovenskih posojilnic, Mih. Vošnjak, je rekel, da ni dobro ustanavljati posojilnic v velikem številu. Na misli je gotovo imel velike posojilnice, ki dajejo posojilo na amortizacijo in delajo s precejšnjimi stroški. Drugače pa je z raiffeisenovkami. Pri teh je delokrog majhen, stroški istotako in vsebujejo tudi gospodarski promet; zato so take posojilnice prava samopomoč. Štajerski Nemci so v tem oziru znatno napredovali; pri nas pa ni bilo do zadnje dobe mnogo veselja do takih posojilnic. Pisatelj omenjene knjižice ima mnogo zaslug, da se je naše ljudstvo tudi v tem oziru zramilo; zakaj na svojih potovanjih je povsod priporočal raiffeisenovke in pomagal, kjer je mogel. Po nepotrebnem so padli nasprotniki po njem, a kjer se prepirata dva, tam tretji dobiček ima. Znani „zadrugarji“ so začeli ustanavljati, kar na vrat na nos, nele samostojnih, ampak celo konkurenčne posojilnice tudi v zakotnih vaseh. Konkurenca je dobra reč in zdrava, dokler temelji na zdravi podlagi. Toda tem zadrugarjem gre le za sebičnost, častihlepnost in politiško nadvlado in „to so največji neprijatelji ljudstva in najhujši škodljivci kmetijskega zadrugištva“. Na ta način pa se tudi popolnoma prezira najblažji namen ustanovitelja F. V. Raiffeisena, ljudstvo moralno povzdigniti. Lov na privržence in slepa strast drugim gospodovati ali kljubovati, zamori vsako kal do one etične izobrazbe, ki naj vodi ljudstvo potom teh posojilnic do pravičnosti, ščedljivosti in bratske sloge. Zato pa bo treba, da se o pomenu in notranji organizaciji raiffeisenovk pouče tudi inteligentnejši kmetijski krogi in si tako sami med seboj ustanovijo in vodijo svojo za drugo brez škodljivega vnanjega vpliva. In ta namen ima ta knjižica, ki je zaradi tega prav poljudno spisana. Pisatelj razpravlja na 38 straneh o velikem gospodarskem pomenu samopomoči potom raiffeisenovk ter razganja razne strahove, ki so dosedaj ovirali njih razvoj. Potem podaja pravila in praktična navodila za ustanavljanje raiffeisenovk. Ker so te posojilnice namenjene v prvi vrsti manjšim posestnikom, obrtnikom itd., zato mora priti med te sloje jasen pojem o zadrugištvu in samo-

pomoči, da se tako zbudi zaupanje do samega sebe. Treba bo torej to, vsega priporočila vredno knjižico pridno razširjati med slovensko ljudstvo. Naročajo jo naj posojilnice, društva, zadruge, občinske uprave, knjižnice itd. V. P.

Politiški pregled.

* V državnem zboru je vložil poslanec Hribar več predlogov in interpelacij, tako glede sramotenja slovenske narodnosti pri vojaki, glede ambulančnih razmer na progi Dunaj-Trst, zaradi delitve I. državne gimnazije v Ljubljani, glede službenih razmer obojha ljubljanske tobačne tvornice, glede uvrstitve gozdarjev v državni uradniški status itd. — Beckov govor o nagodbi je bil sprejet v poslanski zbornici jako hladno. — Proti slovenščini je nastopil z interpelacijo celovski poslanec Dobernig, in sicer zaradi slov. obravnavanja pri graški višji sodnji pri koroških pravnih slučajih. — Hribarjev predlog za slovensko vseučilišče v Ljubljani z dne 12. julija t. l. je bil v prvi seji razdeljen v zbornici. — Vloženih je bilo mnogo interpelacij in predlogov, tudi glede podržavljenja premogokopov in cene premogu. Govorilo se je potem o nujnem predlogu češkega radikala Buřivala zaradi uredbe službenega razmerja med železniškimi upravami in železniškimi uslužbenci. Soc. demokratje so očitali češkim radikalcem demagogijo, ti njim. Fresl je protestiral proti germanizaciji od strani železniških uprav, Kroy je proglašal uslužbenec državnih železnic v Trstu za pionirje nemstva. Buřivalov predlog je bil sprejet. Derschatta je rekel, da ministrstvo študira, kako bi moglo uresničiti, kar zahteva predlog. Dr. Ellenbogen je utemeljeval predlog glede obratnih razmer na drž. železnicah. — Derschatta je povedal, da hoče vlada nadaljevati s podržavljenjem privatnih železnic, grajal pomanjkljivosti na progah društva državnih železnic. Ellenbogenov predlog je sprejet. Resel je utemeljeval svoj predlog zaradi sirovega ravnanja z vojaki. — Dr. Rybař je vložil interpelacijo za ustanovitev srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na Primorskem.

* „Zveza južnih Slovanov“ je poslala 4 poslance v Budimpešto glede dogovora v stvari nagodbe s hrvaškimi poslanci. Tam se je doseglo popolno soglasje nazorov; „Zveza“ na Dunaju in Hrvti v Budimpešti bodo nastopali solidarno v vseh nagodbenih rečeh. — Povodom obiska državnih poslancev „Jugoslovanske zveze“ v Budimpešti napada „Magyar Hirlap“ slovenske in hrvaške poslance ter pravi: Mi si prepovedujemo, da se poslanci v dunajskem parlamentu mešajo v našo politiko. To je zloraba gostoljubnosti, a s strani Hrvaťov izdaja, ki ne sme ostati nekažnjena. Nobena dežela ne trpi, da se na njenem ozemlju organizira upor. Stvari, o katerih so eni in drugi poslanci razpravljali, so v zvezi z uporom. Nu, o tem bo še govora, zakaj ogrski parlament ne more trpeti, da pozivljajo ogrski državljani na pomoč inozemske čete.

* Prestolonaslednik in splošna volilna pravica na Ogrskem. Z Dunaja javljajo, da je bolezen cesarjeva jako razburila Madjare in zaradi tega so pričeli iskati zblíževanja s prestolonaslednikom. Izpremembra na prestolu bi v sedanjem trenutku bila za Madjare v dvojnem pogledu izredno neugodna. Najprej bi oni občutili težko krizo na finančnem polju, ker bi ogrski vrednostni papirji padli na najnižje kurze, ker se svet boji, da bi izpremembra na prestolu utegnili provzročiti na Ogrskem zmešnjave. Taka kriza bi utegnila v zadnjem trenutku postati prava katastrofa. Toda Madjari se boje tudi političkih posledic. Ako se sedaj nagodba ne sprejme, bi utegnila eventualna izpremembra na prestolu vso pogodbo pokopati in izzvati nova pogajanja pod povsem drugimi okoliščinami. Prestolonaslednik ni povsem prijatelj madjarskih oligarhov. Toda, kar je glavno, on bi zahteval uvedbo splošne volilne pravice na Ogrskem. Izjavil je baje, da bi on brez splošne volilne pravice niti ne sprejel žezla v roke. To pa Madjare najbolj straši. Zato od ene strani hitijo z nagodbo, od druge se pa izkušajo približati prestolonasledniku. — Zvezo za splošno volilno pravico so sklenili v Budimpešti narodnostni poslanci s socialnodemokratskimi.

* Evangelska občina v Stari Pazovi se je, kakor javljajo iz Zagreba, v navzočnosti evangelskega škofa Scholza eno-